

Ludo Lievens,
Lievens & Co Consulting

Corporate Finance
www.lievens.be
Wittemolenstraat 47, 8200 Brugge
Bischoffsheimlaan 36, 1000 Brussel
J. Ratinckxstraat 5-7 bus 52,
2600 Antwerpen

Lievens & Co

FISCAAL, JURIDISCH & FINANCIËEL ADVIES

Bestuursorgaan naamloze vennootschap (NV)

Vóór en na het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen

De draak met 3 koppen

1. Algemeen

In een naamloze vennootschap was vóór de wetswijziging vereist dat de raad van bestuur bestond uit minstens 2 of 3 bestuurders, afhankelijk van het aantal aandeelhouders.

Dit was voor vele familiale vennootschappen niet evident. In de praktijk werd dit meestal opgelost door eenzelfde persoon te laten zetelen in 2 verschillende hoedanigheden in de raad van bestuur, nl. éénmaal als privépersoon en een tweede maal via de managementvennootschap (als vaste vertegenwoordiger van een bestuurder-rechtspersoon).

Ingevolge deze werkwijze zetelde één en dezelfde fysieke persoon tweemaal in de raad van bestuur van een naamloze vennootschap.

2. Principes vanaf 1/1/2020

Door de toepassing van het nieuwe wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) wordt voormelde werkwijze aan banden gelegd.

Vanaf 1 januari 2020 is het niet meer mogelijk om als privépersoon met 2 petjes in het bestuursorgaan van een rechtspersoon te zetelen. Eenzelfde natuurlijk persoon kan dus maar één keer zetelen in het bestuursorgaan.

Bijgevolg is het niet toegelaten om tegelijk als bestuurder in eigen naam én als vaste vertegenwoordiger van een bestuurder-rechtspersoon te zetelen.

Een ander nieuw element dat de invoering van het nieuwe WVV met zich meebrengt, is dat de vaste vertegenwoordiger van een bestuurder-rechtspersoon een natuurlijk persoon moet zijn. Het cascadesysteem waarbij één of meerdere rechtspersonen tussen de bestuurder-rechtspersoon en de natuurlijke persoon worden geplaatst, is niet mogelijk.

Wel is niet meer vereist dat de vaste vertegenwoordiger een bestuurder, aandeelhouder of werknemer is van de bestuurder-rechtspersoon. Eender wie kan vaste vertegenwoordiger zijn.

Wijziging bestuursmodel van een NV ingevolge de toepassing van het WVV:

Bestuur in een NV - 3 opties:

i) een raad van bestuur (monisme):

- 1 bestuursorgaan (m.n. de raad van bestuur) dat als een college (bij meerderheid van de stemmen) beslissingen neemt
- "monistisch bestuur"
- bestuur volgens de huidige wettelijke regeling

ii) een directieraad én een raad van toezicht (dualisme):

- 2 bestuursorganen bestaande uit telkens minstens 3 personen
- Raad van toezicht (= staat in voor het beleid van de vennootschap en houdt toezicht op de directieraad)
- Directieraad (= alle taken die niet expliciet zijn toegewezen aan de raad van toezicht)

iii) enige bestuurder:

- 1 persoon is belast met het bestuur van de vennootschap

Belang voor de praktijk

In de NV zal zich in vele gevallen een herschikking van het bestuursorgaan opdringen. Het is immers mogelijk dat het bestuursorgaan niet langer regelmatig samengesteld is als gevolg van de nieuwe wetgeving.

3. Oplossingen

Teneinde aan dit euvel tegemoet te komen kunnen navolgende alternatieven voorgesteld worden:

Oplossing 1: Eenhoofdig bestuur

De statuten van de NV kunnen voortaan bepalen dat de NV door één enkele bestuurder wordt bestuurd. De enige bestuurder kan zowel een natuurlijk persoon als een rechtspersoon zijn.

Praktisch:

De statuten van de NV moeten uitdrukkelijk voorzien dat de NV bestuurd wordt door één enkele bestuurder. Bijgevolg vereist deze piste een statutenwijziging.

Het is mogelijk om de enige bestuurder met naam te benoemen in de statuten, maar dit is geen verplichting.

De statuten kunnen - naast de instelling en benoeming van de enige bestuurder - eveneens een bestuurder-opvolger voorzien.

Oplossing 2: Aanstelling nieuwe vaste vertegenwoordiger (VV)

Teneinde geen tweemaal in de raad van bestuur te zetelen in een verschillende hoedanigheid kan ervoor geopteerd worden om een nieuwe vaste vertegenwoordiger aan te stellen in uw managementvennootschap.

4. Sociaal statuut zelfstandige als bestuurder

Het mandaat van een bestuurder - en bijgevolg alle handelingen die een bestuurder in deze hoedanigheid stelt - is een mandaat als zelfstandige. Vanuit sociaalrechtelijk oogpunt wordt dit op heden reeds zo voorzien.

Naast het sociaalrechtelijke luik voorziet het WVV voortaan uitdrukkelijk dat bestuurders *in hun hoedanigheid als bestuurder niet* door een arbeidsovereenkomst met de vennootschap kunnen verbonden zijn. Bestuurders moeten hun mandaat als zelfstandige uitoefenen.

Dit neemt niet weg dat een bestuurder, naast zijn mandaat/hoedanigheid als bestuurder eveneens de hoedanigheid van werknemer kan hebben. De combinatie van beide statuten is enkel mogelijk indien en voor zover er sprake is van een duidelijk onderscheiden takenpakket met name enerzijds de taken die hij op zich neemt als bestuurder en anderzijds de taken die onder zijn hoedanigheid van werknemer vallen en voor zover er een band van ondergeschiktheid tussen werknemer en werkgever bestaat voor de taken die als werknemer uitgeoefend worden.

5. Ad nutum afzetbaarheid bestuurder

Het huidige algemeen beginsel van de *ad nutum* afzetbaarheid van een bestuurder blijft ook na de inwerkingtreding van het WVV behouden. Deze *ad nutum* afzetbaarheid zorgt ervoor dat bestuurders te allen tijde kunnen worden ontslagen zonder dat enige opzeggingstermijn en/of -vergoeding dient gerespecteerd te worden.

Het WVV voorziet dat de statuten van dit principe kunnen afwijken. Dergelijke statutaire opzeggingstermijn en/of -vergoeding moet echter niet in acht worden genomen ingeval de bestuurder wordt ontslagen om wettig reden.

6. Directieraad

Onder de oude vennootschapswetgeving was het in de NV mogelijk om (naast de raad van bestuur) een directiecomité op te richten. De raad van bestuur kon vervolgens enkele van haar bestuursbevoegdheden aan het directiecomité delegeren/overdragen. Het directiecomité bestond uit meerdere personen, die al dan niet bestuurders waren.

Het directiecomité, zoals gekend onder de oude principes, wordt door het WVV afgeschaft. Tot 1 januari 2024 (overgangperiode) mag deze structuur echter behouden blijven, tenzij er voor die datum een statutenwijziging is.

Het directiecomité wordt door het WVV grondig hervormd tot een volwaardig duaal bestuursstelsel. Het bestuur van de NV wordt opgesplitst in 2 afzonderlijke organen, met name **een raad van toezicht** en een **directieraad** (voorheen directiecomité), zonder mogelijkheid tot overlapping.

Dit dualisme wordt sterk doorgetrokken. Zo is de raad van toezicht onder meer bevoegd voor alle handelingen die specifiek aan de raad van bestuur (in het klassieke bestuursmodel) worden toegekend. De directieraad heeft **de residuaire bevoegdheid**. Dit betekent dat alle bevoegdheden die niet aan de raad van toezicht worden toegekend in principe toekomen aan de directieraad. Hiervan kan enkel afgeweken worden in de statuten.

Opgelet: Leden van de raad van toezicht mogen geen lid zijn van de directieraad.

Conclusie

Tal van naamloze vennootschappen zullen vermoedelijk geconfronteerd worden met één van voormelde aspecten waardoor een herschikking van de raad van bestuur zich zal opdringen.

Voorts is het vanaf 1 januari 2020 is het niet meer mogelijk om als privépersoon in twee hoedanigheden in het bestuursorgaan te zetelen.

In principe treedt het nieuwe Wetboek van Vennootschappen in werking met ingang van 1 januari 2020 met enkele uitzonderingen:

- de bestaande statuten blijven van kracht voor zover ze niet afwijken van dwingende bepalingen van het nieuwe wetboek van vennootschappen
- directiecomités kunnen tot 31/12/2023 in werking blijven conform de oude wetgeving
- de benoeming van een enige bestuurder is enkel mogelijk indien dit voorzien is in de statuten.